

gemeente
Het Hogeland

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan Warffum
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum: 14 januari 2025
Uw brief van: 11 december 2024
Uw kenmerk: PDGGO DTDO V 33187
Ons kenmerk: Z.HHL.088493
Onderwerp: Zienswijze op Ontwerp-instemmingsbesluit op het gewijzigde winningsplan Warffum

Geachte mevrouw Hermans,

Op 11 december 2024 heeft u in de Staatscourant het *Ontwerp instemmingsbesluit op het gewijzigde winningsplan Warffum* bekendgemaakt. Hierin geeft u aan in te stemmen met het verlengen van de gaswinning in Warffum tot en met 2032. Met dit schrijven dienen wij namens het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van gemeente Het Hogeland een zienswijze in op dit ontwerpbesluit. Deze zienswijze is bijgevoegd bij deze brief.

Het college en de raad van de gemeente Het Hogeland vragen u onze overwegingen mee te nemen in het definitieve besluit dat u neemt over verlenging van het winningsplan gaswinning Warffum.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van Het Hogeland,

H.J. Bolding
Burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
Gemeentesecretaris

b.a. E. Dykhuus
Loco-burgemeester

Winsum, 14 januari 2025

Zienswijze van gemeente Het Hogeland op ontwerp instemmingsbesluit op het gewijzigde winningsplan Warffum

Geachte mevrouw Hermans,

De raad en het college van de gemeente Het Hogeland zijn van mening dat voortzetting van gaswinning in Warffum, en in het aardbevingsgebied in zijn geheel, onwenselijk en onacceptabel is. Dit hebben wij ook duidelijk gemaakt in onze reactie op het adviesverzoek van 10 januari 2023, wat onderdeel is van het proces om te komen tot dit besluit. Ook hebben wij onze zorgen kenbaar gemaakt in onze brief van 17 juni 2024 die we naar uw voorganger hebben verstuurd.

In deze zienswijze gaan we eerst in op het maatschappelijk sentiment en de gevoelens van onveiligheid van onze inwoners. Daarna plaatsen we de gaswinning uit het Warffumveld binnen de context van de inzichten die de afgelopen twee jaar zijn opgedaan. Tot slot gaan we in op de schadeafhandeling en het effect van twee organisaties voor de afhandeling ervan.

I: Veiligheid is meer dan stenen

Maatschappelijke sentimenten

De hoofdconclusie van de Parlementaire enquête aardgaswinning Groningen (PEAG) is dat de belangen van Groningers structureel zijn genegeerd bij de gaswinning.

Er is geen vertrouwen meer voor gaswinning in onze provincie. Gaswinning zorgt voor onzekerheid en gevoelens van onveiligheid. Dat kan niet worden weggenomen door SodM en TNO die concluderen dat gaswinning 'veilig' kan op basis van seismische effecten.

De regionale adviseurs, waaronder gemeente Het Hogeland hebben u geadviseerd de gaswinning in Warffum niet te verlengen. Wij adviseerden u om de onrust en gevoelens van inwoners in onze gemeente alsook regionaal mee te nemen. Ook tijdens uw gesprekken in Warffum hebben inwoners van Warffum u dit gevraagd. Het signaal vanuit Groningen is duidelijk: Doe het niet.

Ondanks dit eenduidige geluid besluit u de gaswinning in Warffum voort te zetten, u noemt daarbij geopolitieke afhankelijkheid en milieuoverwegingen als belangen voor dit kabinet. In uw mondelinge toelichting aan de pers op 6 december 2024 noemt u ook leveringszekerheid als argument. Dit zijn wederom andere belangen dan het belang van de Groningers. Uw besluit over Warffum is opgevat als een cynische bevestiging van een verwachting dat de belangen van inwoners wederom niet het verschil maken.

Met uitspraken als: 'Groningers boven gas', 'de gaskraan gaat dicht', 'geen Gronings gas meer' is toch echt de indruk gewekt dat gaswinning in heel Groningen stopt en dat de belangen van de Groningers voorop staan. De classificering 'ongelukkige woordkeuze' versterkt enkel het gevoel van niet serieus genomen worden. Dit is een gemiste kans om een stap in de richting van vertrouwensherstel te zetten.

Wij geloven dat u onze ambitie deelt om het beschadigde vertrouwen van Groningers in de overheid te herstellen. Het verlengen van de gaswinning in Warffum doet daar afbreuk aan. Als mede overheid vragen wij u de maatschappelijke sentimenten mee te nemen in uw besluit en de Groningers daadwerkelijk boven het gas te stellen.

Erkenning van onveiligheidsgevoel

"Om te kunnen bouwen aan herstel is een stevig fundament nodig. Dat fundament is een regio zonder gaswinning. Het stoppen met gas winnen is niet alleen nodig om het aantal aardbevingen zo snel mogelijk terug te dringen, maar is ook noodzakelijk voor psychosociaal herstel van bewoners van het gaswinningsgebied. Pas als de gaswinning definitief is gestopt, ervaren bewoners de rust en zekerheid die nodig zijn om hun veiligheidsgevoel te verbeteren"
Maatregel 0 Nij Begun

De PEAG concludeert dat het veiligheidsbegrip rondom het Groningenveld lange tijd te nauw is gedefinieerd. Veiligheid is meer dan stenen en omvat meer dan de beoordeling van fysieke veiligheid. Dit benoemt het SodM ook in hun reflectie op de PEAG in de 'Staat van veiligheid van Groningen 2023'.

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft reeds in 2019 over het veiligheidsbegrip gezegd: "De aard en schaal van de gevolgen van de gaswinning uit het Groningenveld maken dat in dit geval het belang van veiligheid ruim moet worden uitgelegd en dat ook de stress, gezondheidsklachten en vermindering van woongenot als gevolg van het grote gevoel van onveiligheid dat in Groningen na jaren van aardbevingen leeft bij de afweging van het veiligheidsbelang moeten worden betrokken."

Warffum ligt in het effectgebied van het Groningenveld. De inwoners van Warffum hebben al jaren last van de gevolgen van deze gaswinning, en zullen dat ook nog jaren hebben. Geologisch zijn het Warffumveld en het Groningenveld twee aparte velden die door een breuklijn gescheiden zijn. Maatschappelijk kunnen deze velden echter niet los van elkaar getrokken worden. Het gaat om hetzelfde type mijnbouw, van dezelfde mijnbouwoperator, in hetzelfde gebied, met nog steeds de kans dat er seismiciteit en schade kan optreden. De inwoners van Warffum ervaren een gevoel van onveiligheid door (de gevolgen van) gaswinning.

De conclusies over het veiligheidsbegrip van de PEAG waren nog niet bekend ten tijde van de advisering over verlenging van de gaswinning in Warffum. Wij zijn van mening dat de bovengenoemde inzichten de noodzaak aangeven om een breder begrip van veiligheid te hanteren in uw besluit.

In het ontwerpbesluit definieert u veiligheid volgens een nauwe definitie en wordt enkel gekeken naar 'bodemdaling', 'bodemtrilling' en 'schadeafhandeling'. In het ontwerpbesluit lezen wij niets over de onveiligheidservaring van inwoners. U gaat daarmee voorbij aan de leefwereld van onze inwoners.

In uw afweging missen wij een breder begrip van veiligheid. Wij verzoeken u nogmaals om de gevoelens van onveiligheid mee te nemen in uw besluit het winningsplan Warffum te verlengen.

II: Een nieuw besluit op basis van 'ingehaald' beleid

Het winningsplan Warffum is ingediend door de NAM in september 2022. Sinds het begin van deze procedure zijn opeenvolgend gepresenteerd: de Contourennota Mijnbouw, Het rapport van de Parlementaire Enquête Aardgaswinning Groningen (PEAG), Nij Begun & de Wet Beëindiging gaswinning Groningenveld.

In het bijzonder zijn de rapporten 'Groningers boven gas' en 'Nij Begun' duidelijk en breed omarmd. Wij beschouwen de inzichten van de afgelopen twee jaren als een essentieel onderdeel om een goed afgewogen besluit te kunnen nemen over gaswinning in Warffum na 2024. Wij hebben eerder opgeroepen om de lessen van de gaswinning in Groningen toe te passen zodra daar een kans voor is, met het aflopen van het winningsplan is deze kans er. In het besluit dat u neemt zien we deze nieuwe realiteit onvoldoende terug.

De nu geldende Mijnbouwwet ligt ten grondslag aan uw besluit over verlenging van de winning uit het Warffumveld. Het besluit over Warffum wordt echter genomen in een periode waarin duidelijk is dat de nu geldende wet niet meer voldoet. De inzichten van onder meer de PEAG zijn weliswaar in de Mijnbouwwet verankerd maar wachten nog op inwerkingtreding. U neemt in deze schemerperiode

wel een besluit dat langdurige en ingrijpende gevolgen heeft voor de inwoners van Warffum. Dat doet u terwijl in 'Nij Begun' wordt gesteld dat vergunningen voor winningsplannen voortaan voor een kortere tijd verleend worden zodat sneller bijgestuurd kan worden.

Gezien de huidige tijdgeest en de wetgeving die nog niet van kracht is, vinden wij het niet passend om een winningsplan goed te keuren tot 2032. Als u, ondanks ons dringende advies toch besluit de gaswinning in Warffum te verlengen, vinden wij dat er genoeg aanleiding is om de vergunning voor dit winningsplan voor een kortere periode te verlenen. Dit biedt de mogelijkheid om de nu in gang gezette ontwikkelingen mee te nemen in de winningsvergunning in Warffum en bij te sturen als dit nodig is.

Nieuwe toetsingsgrond Mijnbouwwet buiten beschouwing gelaten

Tijdens de behandeling van de Wet Beëindiging gaswinning Groningenveld heeft de Tweede Kamer op 12 maart 2024 de "(maatschappelijke) verantwoordelijkheidszin van de mijnbouwondernemer" opgenomen als toetsingsgrond voor een winningsplan. Dit was voorheen alleen een toetsingsgrond bij een winningsvergunning, maar de Kamer achtte het van belang om dit ook na het verstrekken van een vergunning te kunnen beoordelen.

Omdat, dat het nieuwe winningsplan Warffum in werking zal treden vóór inwerkingtreding van deze wet, is deze toetsingsgrond niet van toepassing op Warffum. De NAM heeft het instemmingsverzoek ingediend vóór de wetswijziging.

De concessie Groningen, de 'winningvergunning' op basis waarvan in Warffum wordt gewonnen, is nooit getoetst op het principe van (maatschappelijke) verantwoordelijkheidszin. De afgifte van de concessie was namelijk gebaseerd op de Mijnwet van 1903, waarin deze grond niet was opgenomen. Mede gezien het feit dat er nooit op basis van (maatschappelijke) verantwoordelijkheidszin is getoetst bij een 'winningvergunning' verzoeken wij u, deze toetsingsgrond mee te nemen in uw besluit over verlenging van de winningsvergunning Warffum.

Onzekerheid veiligheid/effect wierden

Warffum ligt op een wierde, tevens één van de hoogste wierden van Groningen. Uit het advies rapport van het Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG) van 8 juli 2024 blijkt er onzekerheid te bestaan over in hoeverre wierden de trillingen van aardbevingen vergroten. Het is ons onbekend in hoeverre dit effect heeft op de gebouwen in Warffum. Dit geldt zowel voor bevingen uit het Groningenveld als voor bevingen uit het Warffumveld.

Gezien de gevoelens van inwoners en de eventuele implicaties voor de fysieke veiligheid vinden wij het belangrijk en relevant dat dit wordt meegenomen in de afweging over de gaswinning uit het Warffumveld. In het ontwerpbesluit wordt niets gezegd over de ligging van Warffum op een wierde. Daarnaast is het belangrijk dat er snel uitsluitel komt over de invloed van seismiteit en het effect ervan op bebouwing op wierden.

Positie inwoners bij gaswinning

Wij adviseren u met klem om de gaswinning niet te verlengen. Als u dit naast zich neer legt en toch besluit de gaswinning te verlengen dan is het des te meer van belang om inwoners in het effectgebied nu en in de toekomst een serieuze positie te geven rondom gaswinningsactiviteiten.

In de PEAG is geconcludeerd hoe beperkt de positie van inwoners is bij mijnbouw. Het is noodzakelijk dat de belangen van omwonenden gehoord worden en een plek krijgen. Er zijn maatregelen aangekondigd om de positie van inwoners te versterken, echter deze zijn nog niet geïmplementeerd. Daarnaast heeft u in uw brief 'Verantwoorde afbouw gaswinning op land' van 6 december 2024 de intentie uitgesproken om met de sector afspraken te maken in aanloop naar de wijziging van de Mijnbouwwet. Wij vinden het instemmingsbesluit over verlenging van het winningsplan hét moment om afspraken vast te leggen voor het betreffende gebied.

Daarnaast is er het debat over lustenverdeling. Gaswinning kent grote baten, maar brengt ook risico's, lasten en onrust met zich mee. Waar de baten voor het algemeen belang, de Rijksoverheid en de mijnbouwondernemer zijn liggen de lasten van de gaswinning in de directe omgeving waar de winning plaatsvindt. In een Kamermotie en de Contourennota aanpassing Mijnbouwwet is ook omschreven dat een deel van de gasbaten terug moet vloeien naar de regio, de Mijnraad verwijst hier ook naar. In uw ontwerpbesluit zegt u geen nieuwe verschillen te willen creëren. Wij zijn van mening dat de verschillen inmiddels dusdanig groot zijn dat dit geen argument mag zijn om de gasbaten niet terug te laten vloeien naar de regio.

Als de winning wordt voortgezet dan mag dat geen eindpunt zijn voor de gesprekken tussen het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), Warffum en de NAM, dan moet dit juist een startpunt zijn. In het ontwerp instemmingsbesluit zien wij dit te summier terug. Wij vragen u om er dan voor te zorgen dat er financiële middelen beschikbaar zijn om tegemoet te komen aan de zorgen die inwoners in Warffum hebben. Deze middelen moeten garant worden gesteld en specifiek gekoppeld zijn aan het Warffumveld.

III: Schadeafhandeling kleine velden

De inwoners van Warffum ervaren de gevolgen van mijnbouw uit het Groningenveld. Vanaf 2018 zijn meer dan 800 meldingen gedaan en is voor meer dan 4,9 miljoen euro uitgekeerd om schades te herstellen. Daarbij gaat het om causaal vastgestelde schades. Los van de vergoede schades hebben veel inwoners tot op de dag van vandaag nog steeds te maken met schades die niet hersteld zijn. Het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) is en blijft actief in Warffum. Echter hebben omwonenden van het Warffumveld potentieel ook te maken met de Commissie Mijnbouwschade (CM).

U beschrijft in de brief 'Verantwoorde afbouw gaswinning op land' van 6 december 2024 dat IMG en de CM volgens één-loket-werkwijze gaan opereren vanaf begin 2025. U stelt in het besluit dat het toekenningsbeleid van het IMG daarbij in de praktijk zal worden toegepast door de CM. Dit lost naar onze mening het probleem niet op.

U meldt in het ontwerpbesluit dat wanneer een inwoner schade ervaart uit het Warffumveld hij deze moet melden bij het IMG, en dat die organisatie de schades in de praktijk ook afhandelt. De CM zou pas betrokken worden als inwoners een complexere maatwerk procedure in willen waar naar causaliteit wordt getoetst, die naar uw oordeel zelden voor zou komen.

De openstelling van de IMG-regelingen is gerelateerd aan het Groningenveld. Inwoners kunnen over een periode van 5 jaar schades melden waarbij er tot € 60.000,- geen onderzoek wordt gedaan naar

de causaliteit. Daarna geldt een 'finale kwijting' tenzij er een zeer krachtige beving uit het Groningenveld plaatsvindt. Dit betekent in de praktijk dat een inwoner van Warffum die al gekozen heeft voor deze IMG-regeling of de termijn van vijf jaar is verstreken of waar het schadebedrag € 60.000,- of hoger is, een ander traject bij CM moet doorlopen bij eventuele schade uit het Warffumveld dan een inwoner van Warffum die nog de ruimte heeft om binnen de €60.000,- zonder onderzoek naar causaliteit schades door IMG te laten herstellen. Dit zorgt voor een onuitlegbaar verschil.

Daarnaast heeft CM niet eerder op grotere schaal schades afgehandeld. Op het moment van een zware beving uit het Warffumveld verkeren de inwoners van Warffum wederom in onzekerheid omdat een organisatie moet gaan 'pionieren'. Daar komt bij, dat de CM in tegenstelling tot het IMG zelf geen schades herstelt of uitkeert, maar deze toewijst. Het uitkeren van schade is de verantwoordelijkheid van de NAM. Ook heeft NAM nog een positie rond de beoordeling van schades door CM, zo kan op verzoek van NAM een derde partij aangesteld worden als deze zich niet in het oordeel van CM kan vinden. Wij achten dat een zeer onwenselijke situatie.

Kortom: Eén loket aan de voorkant neemt niet weg dat er aan de achterkant twee hele verschillende systemen bestaan, die anders functioneren en andere uitkomsten geven. Schades uit een klein veld blijven anders beoordeeld worden dan schades uit het Groningenveld, ook al zitten deze scheuren in dezelfde muur. Deze overlap van regimes maakt een complex systeem, nog complexer.

Daarom verzoeken wij u alle schade ontstaan door gaswinning binnen het effectgebied van het Groningenveld te laten afhandelen door IMG op basis van het bewijsvermoeden. Dit is in lijn met de motie Kops over één integrale aanpak met één aanspreekpunt voor gedupeerden, die unaniem is aangenomen door de Tweede Kamer op 5 december 2024. Bovendien is het IMG-regime ook al van toepassing bij de kleine gasvelden die als opslag functioneren, namelijk Grijskerk en Norg.

SodM: gaswinning niet gedogen

Wij zijn aangenaam verrast door het besluit van het SodM om de gaswinning in het Warffumveld, vanaf 1 januari 2025 tot aan uw definitieve besluit, stop te zetten. Daaruit blijkt dat het SodM goed geluisterd heeft naar de inwoners van Warffum, de provincie en ons. Dat geeft bij alle betrokkenen een 'we worden gehoord'-gevoel. Daarnaast is er hoop dat ook u naar onze bezwaren zult luisteren en onze verzoeken zult inwilligen.

Concluderend

- De raad en het college van de gemeente Het Hogeland zijn van mening dat de voortzetting van gaswinning in kleine velden, specifiek die in Warffum, en in het aardbevingsgebied in zijn geheel, onwenselijk en onacceptabel is.
- Wij vragen u om het maatschappelijk sentiment, de gevoelens van onveiligheid van onze inwoners, de genoemde onzekerheden, de huidige tijdgeest en recent opgedane inzichten nadrukkelijk mee te nemen in uw besluit en vanaf nu de Groningers boven het gas te stellen.
- Als u ons dringend verzoek om de winning in Warffum niet te verlengen naast u neer legt dan geloven wij dat er genoeg aanleiding is om het winningsplan Warffum niet tot 2032 maar voor een periode van 2 jaar te verlengen. Dit biedt u de mogelijkheid om de nu in gang gezette ontwikkelingen mee te nemen in de winningsvergunning in Warffum.
- Mocht u toch besluiten de gaswinning tegen ons verzoek in voort te zetten dan vragen wij u om vast te leggen dat er een continue dialoog blijft tussen het dorp, het ministerie en NAM

over de gevolgen en de impact van de gaswinning. Wij vragen u ervoor te zorgen dat er dan financiële middelen beschikbaar komen om tegemoet te komen aan de zorgen die inwoners van Warffum hebben. Deze middelen moeten garant worden gesteld en specifiek gekoppeld zijn aan het Warffumveld.

- Wij verzoeken u één schaderegime te hanteren binnen het effectgebied van het Groningenveld. Door alle schade ontstaan door gaswinning binnen het effectgebied van het Groningenveld te laten afhandelen door IMG op basis van het bewijsvermoeden.

Het college en de raad van de gemeente Het Hogeland geven u bovenstaande aan in deze zienswijze en vragen u onze overwegingen mee te nemen in het definitieve besluit dat u neemt over verlenging van het winningsplan gaswinning Warffum.

Namens het college van burgemeester en wethouders van Het Hogeland,

H.J. Bolding
Burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
Gemeentesecretaris

b.a.

E. Dykhuus

